

PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 5/2010 vp

Lakialoite laiksi eduskuntaryhmien tuesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 1 päivänä kesäkuuta 2010 lähettänyt perustuslakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi lakialoitteen laiksi eduskuntaryhmien tuesta (LA 34/2010 vp — Timo Kalli /keskym.).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- eduskuntaryhmän puheenjohtaja Timo Kalli ja pääsihteeri Jari Partanen, keskustan eduskuntaryhmä

- eduskunnan pääsihteeri Seppo Tiitinen ja eduskunnan apulaispääsihteeri Jarmo Vuorinen, eduskunnan kanslia
- neuvotteleva virkamies Kirsti Vallinheimo, valtiovarainministeriö
- pääjohtaja, OTT Tuomas Pöysti ja ylijohtaja Marjatta Kimmonen, Valtiontalouden tarkastusvirasto
- professori (emeritus) Antero Jyränki
- oikeustieteen tohtori, varatuomari Ilkka Sara-viita
- professori Kaarlo Tuori.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut
— professori Mikael Hidén.

LAKIALOITE

Aloitteen pääasiallinen sisältö

Aloitteessa ehdotetaan, että eduskuntaryhmien valtiolta saamasta tuesta säädettäisiin lailla. Ryhmän rahana saama valtionavustus sisältyisi valtion talousarvioon eduskunnan pääluokassa, kuten nykyisinkin. Lisäksi laissa todettaisiin, että ryhmät saavat eduskunnan kanslialta tukea

siten kuin kansliatoimikunnan päätöksissä määrätään.

Eduskuntaryhmien oma tilintarkastus säädettäisiin auktorisoitujen tilintarkastajien tehtäväksi. Valvovana viranomaisena olisi eduskunnan kansliatoimikunta, joka antaisi tarkemmat menettelyyn liittyvät ohjeet ja jonka alaisen eduskunnan kanslian virkamiehet valvoisivat lain ja määräysten noudattamista virkavastuulla.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Eduskuntaryhmien toiminta on elimellinen osa eduskunnan työtä. Eduskuntaryhmille on myönnetty valtion talousarvion eduskunnan pääluokasta käyttövaroja ryhmäkanslioita varten vuodesta 1967 lähtien. Ryhmäkanslioille osoitettua määrärahaa on pidetty valtion talousarviossa valtion kulutusmäärärahana eikä valtionapuna. Valiokunta pitää asianmukaisena, että eduskuntaryhmien tuesta säädetään lailla ja että niiden saaman avustuksen suhde valtionavustuslakiin (688/2001) selkeytetään.

Lakialoitteen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää lakialoitetta tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

1 §. Pykälän 1 momentissa säädetään siitä, mihin tarkoituksiin eduskuntaryhmät voivat käyttää avustusta. Pykälän perusteluista ilmenee, että eduskuntaryhmien yhteisen valmistelun perusteella on vahvistettu periaatteet siitä, minkälaisiin menoihin avustusta saa käyttää. Valiokunta katsoo, että nyt ehdotettu laki ei estä tällaisen menettelyn jatkumista, mutta pitää selvänä, ettei siinä voida sopia tuen käyttämisestä vastoin lain 1 §:n tarkoitusta.

2 § (Uusi). Lakialoitteen tarkoituksena on selventää eduskuntaryhmien ja valtionavustuslain suhdetta. Perusteluiden mukaan tämä suhde voidaan selventää niin, että ryhmien saamasta tuesta säädetään avustuksen määräytymisperusteen yksityiskohtaisesti sisältävä laki, jolloin ryhmän saama tuki ei olisi valtionavustuslaissa tarkoitettua valtionapua (s. 2/I).

Valtionavustuslaki on harkinnanvaraisia valtionavustuksia koskeva yleislaki. Sitä sovelletaan valtionavustukseen, jos muussa laissa ei säädetä toisin. Valtionavustuslain mukaisena valtionavustuksena ei pidetä tukea, korvausta tai muuta etuutta, jos oikeus sen saamiseen perustuu lakiin ja myönnettävän määrän määräyty-

misperusteet säädetään yksityiskohtaisesti laissa. Eduskuntaryhmien avustuksen jakoperusteesta ehdotetaan säädettäväksi 1 §:n 2 momentissa. Myönnettävän määrän määräytymisperusteet eivät kuitenkaan ole niin yksityiskohtaiset, että olisi täysin selvää, ettei kyse ole valtionavustuslain mukaisesta avustuksesta. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa, että lakiin lisätään uusi 2 § siitä, ettei valtionavustuslakia sovelleta eduskuntaryhmän tämän lain nojalla saamaan avustukseen.

3 (2) §. Eduskuntaryhmät saavat eduskunnan kanslialta käyttöönsä eduskunnan kansliatoimikunnan päätöksen mukaisesti muun muassa kokous- ja toimistotiloja, kalusteita ja työvälineitä. Pykälän tarkoituksena on lähinnä osoittaa, ettei eduskuntaryhmien saama avustus vaikuta nykyiseen käytäntöön. Valiokunta ehdottaa pykälän täsmentämistä siten, että kyse on tilojen ja välineiden saamisesta käyttöön.

7 (6) §. Pykälässä säädetään siitä, mitä eduskuntaryhmän käyttämättä jääneille avustusvaroille tehdään, jos ryhmän toiminta päättyy. Ryhmän toiminta voi päättyä vaalikauden aikana esimerkiksi siksi, ettei siihen jää yhtään jäsentä heidän liittyessään yhteen tai useampaan eduskuntaryhmään taikka perustaessa yhden tai useamman uuden eduskuntaryhmän. Lain 1 §:n 2 momentin ja 7 §:n välisen suhteen selkeyttämiseksi valiokunta ehdottaa, että 7 §:n ensimmäiseen virkkeeseen lisätään maininta siitä, että kysymys on jo maksetusta avustuksesta. Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, miten käyttämättömät avustusvarat jaetaan, kun ryhmän toiminnan päättyessä edustajat siirtyvät useampaan ryhmään. Periaatteena on, että jäsenen mukana uuteen ryhmään siirtyy hänen suhteellinen osuutensa toiminnan lopettavan ryhmän käyttämättömistä avustusvaroista.

9 (8) §. Lain ehdotetaan tulevan voimaan toukokuun 1 päivänä 2011. Voimaantuloajankohta on valittu sen mukaan, että laki tulisi voimaan

seuraavien eduskuntavaalien jälkeisen kuukauden alusta. Lain 4 (3) §:ää sovellettaisiin kuitenkin jo vuoden 2011 alusta.

Valiokunta ehdottaa, että laki tulee voimaan vuoden 2011 alussa, koska valtion talousarvion kannalta on tarkoituksenmukaista, että uusi valtionavustus otetaan käyttöön vuoden alusta. Lain voimaantuloajankohdalla ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia. Lain tullessa voimaan vuoden

2011 alussa pykälästä voidaan poistaa tarpeettomana 4 (3) §:n soveltamissäännös.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset).

Laki

eduskuntaryhmien tuesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
(Kuten LA)

2 § (*Uusi*)

Eduskuntaryhmän tämän lain nojalla saamaan avustukseen ei sovelleta valtionavustuslakia (688/2001).

3 (2) §

Eduskuntaryhmä saa maksutta *käyttönsä* eduskunnan kanslialta kokous- ja toimistotiloja, kalusteita, työvälineitä, tietojenkäsittelypalveluita ja muita hallintopalveluita sen mukaan kuin eduskunnan kansliatoimikunta päättää.

4—6 §
(Kuten LA:n 3—5 §)

7 (6) §

Jos eduskuntaryhmän kaikki jäsenet siirtyvät toiseen eduskuntaryhmään, *maksettu* avustus siirtyy vastaanottavalle ryhmälle. *Jos jäsenet siirtyvät eri ryhmiin, maksetut avustukset jaetaan ryhmien kesken niihin siirtyvien jäsenten lukumäärän mukaisessa suhteessa.* Jos ryhmän toiminta muutoin loppuu, käyttämättä jäänyt avustus palautetaan eduskunnan kanslialle velvoitteiden suorittamisen jälkeen.

8 §
(Kuten LA:n 7 §)

9 (8) §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä *tammikuuta* 2011. (*Poist.*)

PeVM 5/2010 vp — LA 34/2010 vp

Helsingissä 29 päivänä lokakuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Kimmo Sasi /kok	Johanna Ojala-Niemelä /sd
vpj.	Jacob Söderman /sd	Veijo Puhjo /vas
jäs.	Tuomo Hänninen /kesk	Tuulikki Ukkola /kok
	Elsi Katainen /kesk	Ulla-Maj Wideroos /r
	Esko Kiviranta /kesk	Antti Vuolanne /sd (osittain)
	Elisabeth Naucmér /r	vjäs. Johannes Koskinen /sd.
	Ville Niinistö /vihr (osittain)	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Timo Tuovinen.